

ACTE ALE AUTORITĂȚII NAȚIONALE DE REGLEMENTARE ÎN DOMENIUL ENERGIEI

AUTORITATEA NAȚIONALĂ DE REGLEMENTARE ÎN DOMENIUL ENERGIEI

ORDIN

pentru modificarea și completarea unor ordine ale președintelui Autorității Naționale de Reglementare în Domeniul Energiei și de aprobare a Metodologiei pentru evaluarea investițiilor în proiecte de interes comun în infrastructura energetică, inclusiv a riscurilor aferente acestora

Având în vedere prevederile art. 17 din Regulamentul (UE) 2022/869 al Parlamentului European și al Consiliului din 30 mai 2022 privind liniile directe pentru infrastructurile energetice transeuropene, de modificare a Regulamentelor (CE) nr. 715/2009, (UE) 2019/942 și (UE) 2019/943 și a Directivelor 2009/73/CE și (UE) 2019/944 și de abrogare a Regulamentului (UE) nr. 347/2013 și ale art. 179 alin. (4) și (5) din Legea energiei electrice și a gazelor naturale nr. 123/2012, cu modificările și completările ulterioare, în temeiul dispozițiilor art. 5 alin. (1) lit. b) și ale art. 10 alin. (1) lit. l) din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 33/2007 privind organizarea și funcționarea Autorității Naționale de Reglementare în Domeniul Energiei, aprobată cu modificări și completări prin Legea nr. 160/2012, cu modificările și completările ulterioare,

președintele Autorității Naționale de Reglementare în Domeniul Energiei emite prezentul ordin.

Art. I. — Metodologia de stabilire a tarifelor reglementate pentru serviciile de transport al gazelor naturale, aprobată prin Ordinul președintelui Autorității Naționale de Reglementare în Domeniul Energiei nr. 41/2019, publicat în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 211 din 18 martie 2019, cu modificările și completările ulterioare, se modifică după cum urmează:

1. La articolul 2 alineatul (2), litera f) va avea următorul cuprins:

„f) *consum tehnologic* — cantitatea de gaze naturale reprezentând consumul tehnologic din sistemul de transport al gazelor naturale, calculat pe baza Metodologiei de calcul al consumului tehnologic din sistemul de transport al gazelor naturale, aprobată prin Ordinul președintelui Autorității Naționale de Reglementare în Domeniul Energiei nr. 85/2023;”

2. La articolul 15, alineatul (3) va avea următorul cuprins:

„(3) ANRE poate lua în considerare, la stabilirea venitului reglementat, respectiv a venitului reglementat corectat, valoarea proiectelor de investiții estimate a se realiza în fiecare an al perioadei de reglementare, care se încadrează în categoriile prevăzute la pct. 14 din cadrul «Domeniilor tehnice prioritare» ale anexei I din Regulamentul (UE) 2022/869 al Parlamentului European și al Consiliului din 30 mai 2022 privind liniile directe pentru infrastructurile energetice transeuropene, de modificare a Regulamentelor (CE) nr. 715/2009, (UE) 2019/942 și (UE) 2019/943 și a Directivelor 2009/73/CE și (UE) 2019/944 și de abrogare a Regulamentului (UE) nr. 347/2013.”

Art. II. — Metodologia de stabilire a tarifelor reglementate pentru serviciile de distribuție în sectorul gazelor naturale, aprobată prin Ordinul președintelui Autorității Naționale de Reglementare în Domeniul Energiei nr. 217/2018, publicat în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 1109 din

28 decembrie 2018, cu modificările și completările ulterioare, se completează după cum urmează:

— **La articolul 15, după alineatul (3) se introduce un nou alineat, alin. (4), cu următorul cuprins:**

„(4) ANRE poate lua în considerare, la stabilirea venitului reglementat, respectiv a venitului reglementat corectat, valoarea proiectelor de investiții estimate a se realiza în fiecare an al perioadei de reglementare, care se încadrează în categoriile prevăzute la pct. 14 din cadrul «Domeniilor tehnice prioritare» ale anexei I din Regulamentul (UE) 2022/869 al Parlamentului European și al Consiliului din 30 mai 2022 privind liniile directe pentru infrastructurile energetice transeuropene, de modificare a Regulamentelor (CE) nr. 715/2009, (UE) 2019/942 și (UE) 2019/943 și a Directivelor 2009/73/CE și (UE) 2019/944 și de abrogare a Regulamentului (UE) nr. 347/2013.”

Art. III. — Se aprobă Metodologia pentru evaluarea investițiilor în proiecte de interes comun în infrastructura energetică, inclusiv a riscurilor aferente acestora, prevăzută în anexa care face parte integrantă din prezentul ordin.

Art. IV. — La data intrării în vigoare a prezentului ordin, Ordinul președintelui Autorității Naționale de Reglementare în Domeniul Energiei nr. 157/2015 privind aprobarea Metodologiei pentru evaluarea investițiilor în proiecte de interes comun în infrastructura de gaze, inclusiv a riscurilor aferente acestora, publicat în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 828 din 5 noiembrie 2015, se abrogă.

Art. V. — Operatorii licențiați în sectorul gazelor naturale vor duce la îndeplinire prevederile prezentului ordin, iar compartimentele de specialitate din cadrul Autorității Naționale de Reglementare în Domeniul Energiei urmăresc respectarea acestora.

Art. VI. — Prezentul ordin se publică în Monitorul Oficial al României, Partea I.

Președintele Autorității Naționale de Reglementare în Domeniul Energiei,
George-Sergiu Niculescu

METODOLOGIE

pentru evaluarea investițiilor în proiecte de interes comun în infrastructura energetică, inclusiv a riscurilor aferente acestora

CAPITOLUL I

Scop

Art. 1. — Metodologia pentru evaluarea investițiilor în proiecte de interes comun în infrastructura energetică, inclusiv a riscurilor aferente acestora se aplică proiectelor de interes comun, așa cum sunt definite la art. 2 pct. 5 din Regulamentul (UE) 2022/869 al Parlamentului European și al Consiliului din 30 mai 2022 privind liniile directe pentru infrastructurile energetice transeuropene, de modificare a Regulamentelor (CE) nr. 715/2009, (UE) 2019/942 și (UE) 2019/943 și a Directivelor 2009/73/CE și (UE) 2019/944 și de abrogare a Regulamentului (UE) nr. 347/2013 [Regulamentul (UE) 2022/869], pentru care un inițiator de proiect își asumă riscuri mai ridicate în ceea ce privește elaborarea, construcția, exploatarea sau întreținerea proiectului față de riscurile suportate în mod obișnuit de un proiect de infrastructură comparabil.

Art. 2. — (1) Metodologia prevăzută la art. 1 se aplică proiectelor de interes comun care se încadrează în categoriile prevăzute la pct. 14 din cadrul „Domeniilor tehnice prioritare” ale anexei I din Regulamentul (UE) 2022/869.

(2) Metodologia prevăzută la art. 1 nu se aplică proiectelor de interes comun care beneficiază de derogare de la art. 32, 33, 34, 36 și de la art. 41 alin. (6), (8) și (10) din Directiva 2009/73/CE a Parlamentului European și a Consiliului din 13 iulie 2009 privind normele comune pentru piața internă în sectorul gazelor naturale și de abrogare a Directivei 2003/55/CE, în temeiul art. 36 din respectiva directivă.

CAPITOLUL II

Definiții și abrevieri

Art. 3. — Termenii utilizați în prezenta metodologie au semnificația prevăzută în următoarele acte normative:

a) Legea energiei electrice și a gazelor naturale nr. 123/2012, cu modificările și completările ulterioare;

b) Regulamentul (CE) nr. 715/2009 al Parlamentului European și al Consiliului din 13 iulie 2009 privind condițiile de acces la rețelele pentru transportul gazelor naturale și de abrogare a Regulamentului (CE) nr. 1.775/2005;

c) Regulamentul (UE) 2022/869 al Parlamentului European și al Consiliului din 30 mai 2022 privind liniile directe pentru infrastructurile energetice transeuropene, de modificare a Regulamentelor (CE) nr. 715/2009, (UE) 2019/942 și (UE) 2019/943 și a Directivelor 2009/73/CE și (UE) 2019/944 și de abrogare a Regulamentului (UE) nr. 347/2013;

d) Recomandarea Agenției pentru Cooperarea Autorităților de Reglementare din Domeniul Energiei (ACER) nr. 3 din 27 iunie 2014 privind stimulentele pentru proiectele de interes comun și metodologia de evaluare a riscului;

e) Raportul Agenției pentru Cooperarea Autorităților de Reglementare din Domeniul Energiei (ACER) din iunie 2023 privind evaluarea investițiilor, a riscurilor și stimulentele reglementate pentru proiectele în infrastructura energetică.

Art. 4. — În înțelesul prezentei metodologii, termenii de mai jos au următoarele semnificații:

a) *inițiator al proiectului* — operatorul de transport și de sistem, operatorul de distribuție ori alt operator sau investitor care elaborează un proiect de interes comun de pe lista Uniunii Europene, pentru care Autoritatea Națională de Reglementare în Domeniul Energiei aprobă metodologiile utilizate la stabilirea tarifelor și/sau tarifele practice de către aceștia;

b) *Metodologia de transport* — Metodologia de stabilire a tarifelor reglementate pentru serviciile de transport al gazelor naturale, aprobată prin Ordinul președintelui Autorității Naționale de Reglementare în Domeniul Energiei nr. 41/2019, cu modificările și completările ulterioare;

c) *Metodologia de distribuție* — Metodologia de stabilire a tarifelor reglementate pentru serviciile de distribuție în sectorul gazelor naturale, aprobată prin Ordinul președintelui Autorității Naționale de Reglementare în Domeniul Energiei nr. 217/2018, cu modificările și completările ulterioare;

d) *Regulament* — Regulamentul (UE) 2022/869;

e) *risc specific* — risc aferent realizării unui PCI, care depășește riscul sistematic acoperit prin tariful reglementat și pentru care se pot acorda stimulente.

Art. 5. — În cuprinsul prezentei metodologii se utilizează următoarele abrevieri:

a) *ANRE* — Autoritatea Națională de Reglementare în Domeniul Energiei;

b) *BAR* — baza de active reglementate;

c) *IAP* — inițiator al proiectului;

d) *PCI* — proiect de interes comun, conform prevederilor art. 2 pct. 5 din Regulament;

e) *OTS* — operator de transport și de sistem;

f) *OD* — operator de distribuție;

g) *RRR* — rata reglementată a rentabilității capitalului investit.

CAPITOLUL III

Cadru de reglementare

Art. 6. — ANRE stabilește cadrul de reglementare pentru elaborarea și aprobarea tarifelor reglementate pentru transportul și distribuția gazelor naturale, cu respectarea prevederilor legislației naționale și europene.

Art. 7. — Metodologiile de transport și distribuție au următoarele caracteristici:

a) sunt metodologii care reflectă caracteristicile specifice activității reglementate;

b) sunt metodologii de tip venit plafon (revenue-cap);

c) asigură stabilitate și siguranță investitorilor prin transparența metodelor de stabilire a costurilor justificate incluse în tarif și a modului de calcul al tarifelor reglementate;

d) prevăd revizuirea tarifelor reglementate anual, în timpul unei perioade de reglementare, precum și la trecerea de la o perioadă la alta, ceea ce reduce riscul de reglementare, având efecte pozitive asupra costului de capital și asupra deciziei investiționale a OTS/OD.

Art. 8. — Metodologiile de transport și distribuție prevăd următoarele:

a) perioada de reglementare este de cinci ani;

b) tarifele reglementate se stabilesc pe baza costurilor și veniturilor fundamentate, pentru fiecare an al perioadei de reglementare, și se aprobă de către ANRE;

c) metoda de reglementare asigură o alocare, la sfârșitul fiecărei perioade de reglementare, a câștigurilor rezultate prin creșterea eficienței în activitatea de transport/distribuție al/a gazelor naturale peste țintele stabilite de ANRE, între OTS/OD și clienții serviciului de transport/distribuție;

d) revizuirea tarifelor de transport/distribuție al/a gazelor naturale include aplicarea de corecții ale veniturilor și ale costurilor prognozate/estimate ale anului de reglementare anterior;

e) BAR reflectă costurile de capital aferente imobilizărilor corporale și necorporale prudent efectuate, necesare desfășurării activității de transport/distribuție al/a gazelor naturale;

f) OTS are obligația de a elabora planuri de investiții și de dezvoltare a sistemului de transport pe 10 ani;

g) OD are obligația de a elabora planuri de investiții pe 5 ani ale sistemelor pe care le operează;

h) RRR se determină pentru o perioadă de reglementare și reprezintă estimarea privind profitul ce urmează a fi generat de capitalul investit de OTS/OD pentru desfășurarea activității de transport/distribuție al/a gazelor naturale, având în vedere condițiile curente ale pieței de capital;

i) RRR se stabilește pe baza costului mediu ponderat al capitalului (WACC), determinat în termeni reali, înainte de impozitul pe profit, după modelul CAPM (Capital Asset Pricing Model) la începutul fiecărei perioade de reglementare și reflectă deopotrivă riscul sistematic al activității și riscul mediului economic și financiar;

j) riscul sistematic, normal, aferent proiectelor de infrastructură este acoperit prin RRR.

Art. 9. — Având în vedere că determinarea RRR se bazează pe riscul de sistem al întregii activități de transport/distribuție al/a gazelor naturale și nu este avut în vedere riscul specific fiecărui proiect, la elaborarea prezentei metodologii de evaluare a riscului ANRE are în vedere prevederile art. 17 alin. (2) din Regulament, Recomandarea ACER nr. 3 din 27 iunie 2014 și Raportul ACER din iunie 2023.

CAPITOLUL IV

Modul de evaluare a unui PCI, inclusiv a riscurilor aferente

SECȚIUNEA 1

Dispoziții generale

Art. 10. — Pentru realizarea analizei unui PCI în vederea acoperirii riscurilor specifice, prin acordarea de stimulente, se parcurg etapele prevăzute la art. 11—17.

SECȚIUNEA a 2-a

Etapa 1 de analiză a unui PCI — Informații privitoare la proiect

Art. 11. — (1) IAP poate depune la ANRE o cerere pentru acordarea de stimulente în situația în care consideră că PCI pe care îl inițiază prezintă riscuri mai ridicate în ceea ce privește elaborarea, construcția, exploatarea sau întreținerea proiectului față de cele sistematice, suportate în mod obișnuit de un proiect de infrastructură comparabil.

(2) IAP trebuie să demonstreze cum și până la ce nivel riscurile ar putea să aibă un impact negativ asupra PCI.

(3) Cererea prevăzută la alin. (1) trebuie să fie însoțită de următoarele informații necesare astfel încât să permită evaluarea riscurilor reale la care este expus PCI față de un proiect comparabil și a modului în care aceste riscuri influențează realizarea proiectului, incluzând:

a) planul de afaceri;

b) analiza cost-beneficiu a PCI și analizele de sensibilitate;

c) identificarea și evaluarea riscurilor specifice la care este expus PCI;

d) măsurile luate de IAP pentru eliminarea sau diminuarea riscurilor;

e) informații privind sursele de finanțare a PCI.

(4) Evaluarea riscurilor PCI, prezentată de IAP în vederea acordării de stimulente, se bazează pe aceleași ipoteze și date utilizate la analiza cost-beneficiu, respectiv la evaluarea sustenabilității financiare și a beneficiului socioeconomic al

proiectului, în procesul de selecție a proiectului în conformitate cu prevederile Regulamentului.

(5) În cazul în care rezultatele analizei cost-beneficiu indică diferențe semnificative între costurile și veniturile estimate ale proiectului, reflectate în valoarea indicatorilor financiari, IAP trebuie să furnizeze justificări detaliate ale acestor diferențe.

(6) ANRE poate solicita IAP informații și date suplimentare necesare evaluării riscurilor specifice PCI.

SECȚIUNEA a 3-a

Etapa a 2-a de analiză a unui PCI — Identificarea tipurilor de risc specific aferent PCI

Art. 12. — (1) IAP prezintă riscurile specifice la care este expus PCI, având în vedere prevederile legislației naționale prevăzute la cap. III, precum și, în cazul proiectelor transfrontaliere, ale cadrului de reglementare aplicabil statelor pe teritoriul cărora se dezvoltă proiectele.

(2) IAP încadrează riscurile specifice identificate ale PCI în una dintre următoarele categorii:

a) riscul de depășire a costurilor estimate ale PCI comparativ cu costurile realizate ale acestuia, pe parcursul dezvoltării, construcției, operării și mentenanței proiectului;

b) riscul de depășire a termenelor de realizare a PCI comparativ cu programarea inițială a proiectului;

c) riscul de utilizare a activelor rezultate în urma realizării PCI la un nivel mai mic decât cel prognozat din motive independente de voința IAP;

d) riscul de identificare a costurilor eficiente legate de realizarea PCI;

e) riscul de lichiditate, rezultat din suportarea temporară de către IAP a unor costuri mai mari decât veniturile încasate.

SECȚIUNEA a 4-a

Etapa a 3-a de analiză a unui PCI — Cuantificarea economică a efectelor riscurilor specifice PCI

Art. 13. — (1) IAP asigură cuantificarea riscurilor specifice PCI în termeni economici, respectiv a costurilor mai ridicate sau a veniturilor prea mici, precizând valoarea și probabilitatea apariției acestor riscuri.

(2) În cazul în care cuantificarea prevăzută la alin. (1) nu este posibilă, IAP prezintă o comparație calitativă a nivelului riscurilor cu riscurile aferente unui proiect comparabil.

SECȚIUNEA a 5-a

Etapa a 4-a de analiză a unui PCI — Comparația cu soluții alternative

Art. 14. — (1) IAP transmite ANRE informații detaliate și complete pentru explicarea motivelor rezonabile ale alegerii PCI cu riscuri mai ridicate față de o soluție alternativă cu caracteristici comparabile, care ar avea riscuri mai scăzute.

(2) Comparația riscurilor în situația precizată la alin. (1) se realizează în raport cu impactul net pozitiv al PCI, rezultat din analiza cost-beneficiu, și are în vedere și facilitățile acordate PCI față de un proiect non-PCI.

SECȚIUNEA a 6-a

Etapa a 5-a de analiză a unui PCI — Comparația cu nivelul de acoperire a riscului prevăzut în cadrul de reglementare

Art. 15. — IAP trebuie să demonstreze, prin intermediul unei descrieri calitative și al unei estimări cantitative, că metodologiile de stabilire a tarifelor reglementate, prevăzute la cap. III, nu asigură un nivel de remunerare corespunzător acoperirii riscurilor specifice unui PCI.

SECȚIUNEA a 7-a

Etapa a 6-a de analiză a unui PCI — Măsurile luate de IAP pentru diminuarea riscurilor specifice unui PCI

Art. 16. — (1) IAP trebuie să prezinte pentru fiecare din riscurile identificate măsurile considerate a fi necesare pentru diminuarea sau eliminarea riscurilor specifice PCI.

(2) IAP furnizează ANRE informații privitoare la măsurile luate sau pe care intenționează să le aplice pentru diminuarea riscurilor PCI, astfel încât costurile proiectului să fie menținute la valoarea minimă posibilă.

SECȚIUNEA a 8-a

Etapa a 7-a de analiză a unui PCI — Informații privind subvenții, granturi sau contribuții prin alocarea transfrontalieră de costuri

Art. 17. — IAP trebuie să furnizeze toate informațiile relevante privitoare la subvenții, granturi sau contribuții obținute prin alocarea transfrontalieră de costuri de care a beneficiat, beneficiază sau va beneficia PCI.

SECȚIUNEA a 9-a

Criterii de evaluare a riscurilor de către ANRE

Art. 18. — Fiecare cerere transmisă de către IAP este analizată de ANRE după cum urmează:

a) se verifică rezultatul analizei cost-beneficiu efectuate în concordanță cu prevederile art. 11 din Regulament și cuantificarea beneficiului socioeconomic net al PCI;

b) se analizează conformitatea informațiilor și datelor transmise pentru evaluarea riscurilor specifice PCI cu datele utilizate la efectuarea analizei cost-beneficiu, precum și cu cele utilizate la evaluarea sustenabilității financiare și la cuantificarea beneficiului socioeconomic net al PCI;

c) se evaluează adecvarea măsurilor de diminuare a riscurilor PCI adoptate de IAP;

d) se analizează comparația PCI cu soluțiile alternative care ar avea riscuri mai scăzute, în corelare cu impactul net pozitiv al PCI și cu rezultatele analizei cost-beneficiu;

e) se compară riscurile specifice PCI cu cele aferente unui proiect comparabil;

f) se analizează natura și mărimea riscurilor specifice PCI și se evaluează, pe baza cuantificării economice transmise de IAP, impactul economic asupra costurilor și veniturilor aferente PCI;

g) se stabilește dacă și în ce măsură riscurile specifice PCI sunt riscuri sistematice, acoperite prin RRR, respectiv prin tariful reglementat;

h) se stabilește dacă măsurile de diminuare totală sau parțială a riscurilor specifice sunt asigurate prin reglementările în vigoare;

i) se stabilește dacă și în ce măsură PCI care beneficiază deja de subvenții, granturi sau de contribuții din alocarea transfrontalieră de costuri mai poate beneficia de stimulente în condițiile prezentei metodologii, în vederea evitării supracompensării;

j) se evaluează dacă și în ce măsură riscurile specifice la care este expus PCI pot fi evitate de IAP, prin măsuri adecvate cum ar fi: clauze contractuale privind aplicarea de penalități, încheierea de asigurări și acoperiri ale riscului și altele.

SECȚIUNEA a 10-a

Situații de respingere a cererii de acordare a stimulentei

Art. 19. — ANRE nu aprobă acordarea de stimulente PCI, conform prevederilor art. 11, în următoarele situații:

a) IAP nu prezintă informațiile necesare în vederea aplicării prezentei metodologii;

b) IAP nu fundamentează existența unor riscuri specifice PCI și nu prezintă rezultatele analizei cost-beneficiu și impactul net pozitiv ale proiectului;

c) riscurile specifice PCI sunt acoperite prin RRR, sunt sau pot fi diminuate prin măsuri adecvate;

d) IAP nu adoptă măsurile identificate ca fiind rezonabile pentru diminuarea riscurilor;

e) PCI beneficiază de subvenții, granturi sau contribuții din alocarea transfrontalieră de costuri, prin care este deja compensat total riscul specific.

SECȚIUNEA a 11-a

Principii care stau la baza stabilirii stimulentei

Art. 20. — (1) Stimulentele aprobate de ANRE pentru acoperirea riscurilor specifice PCI în conformitate cu prevederile prezentei metodologii respectă următoarele principii:

a) stimulentele se acordă doar pentru PCI eligibile, în conformitate cu art. 17 din Regulament;

b) stimulentele sunt proporționale cu nivelul riscurilor specifice PCI;

c) valoarea stimulentei nu depășește valoarea beneficiilor nete ale PCI;

d) valoarea stimulentei se stabilește prin mecanismul de împărțire a câștigului asociat implementării PCI între IAP și utilizatorii proiectului.

(2) Acoperirea riscurilor specifice PCI determinate în conformitate cu prevederile prezentei metodologii, prin acordarea de stimulente, se realizează în conformitate cu prevederile metodologiilor prevăzute la cap. III.

(3) IAP este obligat să întocmească și să transmită ANRE o analiză expost pe o perioadă de cel mult trei ani de la realizarea PCI care a primit stimulente prin aplicarea prevederilor prezentei metodologii.

(4) În cazul în care rezultatele analizei prevăzute la alin. (3) evidențiază că în perioada de elaborare, construcție, exploatare sau întreținere riscurile specifice pentru care au fost acordate stimulente nu s-au produs sau au avut un impact redus față de cel estimat, ANRE decide asupra cuantumului justificat al stimulentei și aplică corecțiile de venit reglementat corespunzătoare.

CAPITOLUL V

Dispoziții finale

Art. 21. — Acordarea de stimulente unui PCI conform prevederilor art. 17 din Regulament și ale prezentei metodologii se aprobă prin decizie a președintelui ANRE.

Art. 22. — Decizia prevăzută la art. 21 stabilește cuantumul stimulentei și măsurile de reglementare aferente acordării stimulentei.

Art. 23. — În cazul în care IAP obține stimulente pentru PCI, acesta este obligat să transmită informațiile privind realizarea proiectului la termenele și în formatul solicitat de ANRE.